

Horsens Museum fandt Vitus Bering

Af museumsinspektør Ole Schjørring

Den 8. august 1991 kunne en lille flok arkæologer fra Horsens Museum, sammen med Sovjettiske kollegæer fejre fundet af den kendte, Horsensfødte opdagelsesrejsende Vitus Bering, der døde på Bering-øen den 8. december 1741.

I medbragt Bering-Bryg fra byens bryghus, der også siges at kunne bekæmpe skørbug, skålede man for at ekspeditionens hovedmål var nået. Mange gode fonde, samt Horsens kommune havde gjort denne ekspedition mulig, således at museet kunne udvide sin arbejdsmark til en afsides beliggende ø, ud for Kamchatkahalvøen og Alaska.

Vitus Bering fra Horsens

Vitus Bering er kendt både i Danmark og Rusland, men mest det sidste sted. Her opfattes han på linie med Columbus, som den der opdagede og kortlagde Russisk-Amerika, der nu benævnes Alaska. Netop i 250-året for hans død rejres han ved flere store begivenheder i både Rusland og Alaska. Han var leder af Den Store Nordiske Ekspedition (1733-53), der skulle udforske de østre områder af Rusland, samt finde nye handelsområder ved Japan og Alaska

og dermed skabe grundlag for nye økonomiske udvidelser.

Ekspeditionen, der videnskabeligt endnu ikke er overgået med hensyn til mennesker og omkostninger, fik en sørgelig afslutning for Vitus Bering. Hans skib Sct. Peter måtte søge ind til en ubeboet ø, senere opkaldt efter ham, og her overvintrede mandskabet under hårde forhold.

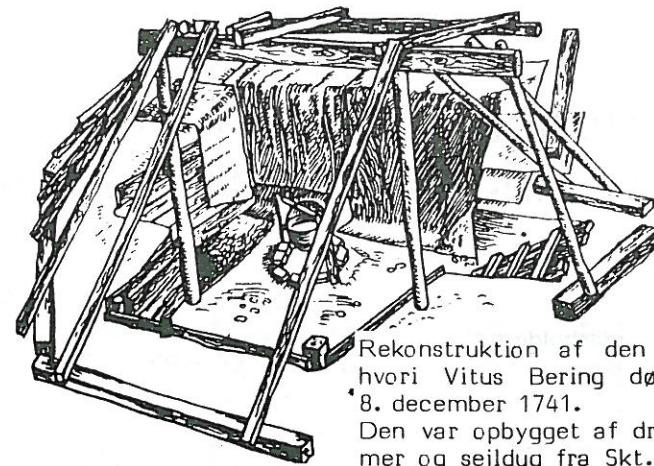
Tretten bessætningsmedlemmer blev begravet på øen og blandt dem Vitus Bering, der døde af koldbrand og bughindebetændelse i en alder af tres år.

Vitus Bering-ekspeditionen 1991

I 250-året for hans død planlagdes en ekspedition, der skulle finde Vitus Bering, samt forsøge at rekonstruere hans ansigt. Initiativet til dette kom fra Rusland.

Horsens Museum fik tilbudet om at foretage hele udgravningen, medens vore kollegæer fra Moskva skulle finde de sidste fire kanoner fra Beringsekspeditionsskib Sct. Peter.

Udgravningen blev lagt i et højt område nord for de hytter, der husede de strandede søfolk. Disse hytter blev udgravet i 1979-81 og blandt

Rekonstruktion af den hytte, hvori Vitus Bering døde den 8. december 1741.

Den var opbygget af drivtømmer og sejldug fra Sct. Peter.

dem også den hytte, hvori Vitus Bering levede sine sidste dage.

På blot elleve dage lykkedes det Horsens-arkæologerne, at finde dele af gravpladsen med ialt seks døde, hvoraf Vitus Bering var den ene. Vi vidste fra beretningerne, at man kun havde brugt træ i kommandørens begravelse og ikke ved nogen andre. Det viste sig også, at Bering var begravet i en regulær trækiste, samt at han var en høj og kraftig mand på ca. 180-82 cm. Kisten havde som bund en tremmeopbygning og på alle sider var sat planker. Der kunne ikke påvises et egentligt låg. Knoglerne var rimelig godt bevaret og Berings grav blev taget op i sin helhed og i en trækasse ført til Petropavlovsk på et krigsskib fra flåden. I denne by, som han selv grundlagde og som var udgangspunkt for hans sidste ekspedition, vil retsmedicin-

re og patologer i de kommende måneder analysere skelettet.

Allerede nu kan vi fastslå, at Vitus Bering ikke døde af skørbug, han havde alle sine tænder bevaret, skønt det faktisk var mæketænder, så man kunne have ham mistænkt for, at han som sine rejsefæller fra Horsens i 1991, også havde medbragt Berings-Bryg.

Horsens Museum deltog med fire arkæologer samt en, viste det sig, helt uundværlig tolk. Nok var hovedsigtet, set med russiske øjne, at rekonstruere Berings ansigt, men Horsens Museum opfatter også ekspeditionen, som starten til et videre samarbejde omkring Bering med russerne.

Vi vil gerne have en permanent udstilling om ham her i Horsens og særudstillingen i december 1991 kan meget vel blive starten på en sådan.